

1958. Karpekanal med høj. Øverst ses 'Røde Gård', Strandvejen 9. Tv. snor 'Krusebæk' sig gennem gartneriet. Forrest ses 'Badehotellet Solvang'. Foto: Sylvest Jensen Luftfoto; Det Kgl. Bibliotek.

Den skjulte perle i Faxe Ladeplads

FAXE LADEPLADS: I 1944 bliver Faxe Ladeplads overfløjet af „Luftwaffe“.

Over „Grosserer G. Hansens gartneri“, nabo til 'Badehotellet Solvang', tager flyet fotos af 'en mistænkelig stribe' ved Strandvejen.

Disse fotos bliver sendt til „Hansa Luftbild“ i Berlin, hvor de bliver analyseret af flere afdelinger.

Resultatet overrasker besættelsesmagten - aldrig tidligere fotograferet i Faxe Ladeplads.

HVIDE GÅRD

Georg Svend Louis Hansen, en rig grosserer fra Frederiksberg, køber i 1930'erne 'Røde Gård' og 'Hvide Gård' samt store landområder på Strandhoved, Faxe Ladeplads.

De åbne marker og 'Hvide Gård' skal berige Georgs liv med fred og ferie - langt fra det pulveriserende liv i hovedstaden.

Naboer er på afstand, men med en af dem, ejer af 'Badehotellet Solvang', indleder han et livslangt samarbejde.

RØDE GÅRD

I 1941 indgår der en opgave til professor og landskabsarkitekt, C. Th. Sørensens tegnestue.

Sagen bliver opført som 'sag nr. 1288, Georg Hansen'. Og året efter, den 11. juni 1942, bytter ejer af 'Badehotellet Solvang', L. N. Skakke, matrikler med sin nabo Georg Hansen.

Kort efter får landinspektør L. C. Wanning fra Køge travlt med at opmåle. Og den 14. september kan man i Berlingske Tidende læse: 'Tjovnøgsspør, ca. 200 m og 4 vogne ønskes til leje for ca. 2 måneder.

Tilbud til grosserer Georg Hansen, Strandhoved, Faxe Ladeplads, telefon 220'.

I 1943 åbner 'Grosserer G. Hansens Gartneri'. Området, som i

dag er offentlig park, er blevet drænet og en gartner flytter ind i 'Røde Gård', Strandvejen 9.

Gartneriet er blevet anlagt fuldkommen som på tegning, udført af C. Th. Sørensen.

Løjnefaldende er kanal til opdræt af karper og en lille høj med træer for enden af karpekanalen. Den dag i dag kan højen ses ved parkeringspladsen. Der er drivhuse, frugtplantager, kabinbure, hønsehuse, hestestald m.m.

Og det er den eneste tegning af et gartneri, udført af C. Th. Sørensen, hvilket gør området til et specielt sted - og tegningen til en specialitet. Tegningen? Den bliver der passet godt på og den kan ses på Danmarks Kunstmuseet.

LANDSKABSARKITEKT

C. Th. Sørensen er ikke en hr. hvem som helst.

Hans virke har et omfang på mere end to tusinde projekter - fra haver til store institutionsparker og boligområder.

I Faxe Kommune er han kendt for sine arbejder med 'Vibedehus' i Vivede, 'Klosterforvalter Gørups have' på Vemmetofte Gods, 'Lindersvold' i Vindbyholt og C. J. Boserups privatbolig i Faxe.

Isabella Lindeschouw Friis, cand.hort.arch., ejer af 'ILF Landscape Architecture':

- Tid er ofte en faktor som ikke tages i betragtning, da vi har en tendens til at jage det øjeblikkelige resultat. Men det er i sandhed en evne når man kan planlægge grønne områders intention 20 år ud i fremtiden og samtidig bibeholde en høj kvalitet fra begyndelse til ende. Det er en af mine fa-

1950. Georg Hansens sommerhus, 'Hvide Gård', i den sydvestlige ende af gartneriet. Foto: Sylvest Jensen Luftfoto; Det Kgl. Bibliotek.

voritkvaliteter i C. Th. Sørensens arbejde og det er det som gør ham til en af de mest ikoniske arkitekter i landskabsarkitekturens udvikling. Hans eftermæle har rødder ud i alle de arkitektoniske fag og præger i særdeleshed de senere generationer af landskabsarkitekter i Danmark. Han døde i 1979 efter en stjernespækket karriere med bogudgivelser og utallige priser, her i blandt 'Ridder af Dannebrog'. Han lever videre i spredningen af sin visdom og opdagelser samt i de utallige projekter, der stadig står som pragtseksempler på succesfuld landskabsarkitektur, fortæller hun.

MILLIARDÆR I 1960'ERNE

Gartneriet giver arbejde til voksne

og børn ved Strandvejen.

En person på Krygersvej husker:

- I midten af 1950'erne var jeg arbejdsdreng på gartneriet. Jeg samlede sten på marken og kastede dem op på ladet af gartneriets Land Rover. Når Georg Hansen var på weekend eller på ferie, kørte han selv rundt med konen i den Land Rover og besigtigede ejendommen. Der var en græssti hele vejen rundt, som vi skulle slå inden han kom. En gang kom han i en stor, olivengrøn amerikanybil - en Hudson. Chaufføren havde hvide handsker på.

Gennem tiderne er der flere bestyrere af gartneriet, blandt andre Brøns, Møller, Bent Petersen og E. Jørgensen.

Der bliver bl.a. dyrket jordbær, kål, asparges, æbler, rabarber, bær, blommer, pærer - og i et af de opvarmede drivhuse vokser der endda vindruer.

Gartneriet er på et tidspunkt kendt for salg af den smukke usambaraviol, Saintpaulia ionantha.

I slutningen af 1960'erne ophører driften af 'Grosserer G. Hansens Gartneri' - og samtidig er Georg Hansen, som jo i forvejen er en velhavende mand, blevet milliardær.

Det er han ikke blevet ved gartneri, men det er jo en helt anden historie. Og den historie kan opleves i foredraget 'Den skjulte perle i Faxe Ladeplads' - i Kultur- og Medborgerhuset40 den 7. oktober 2021.

FRA GARTNERI TIL OFFENTLIG PARK

'Grosserer G. Hansens Gartneri' bliver i 1984 solgt til Faxe Kommune.

Sælger, A/S Ringkøbing Bank, modtager den uhyrlige sum af 1,24 kr. pr. m²: i alt 61.911,96 kr.

Faxe Kommune udsætter området, meget sympatisk, til rekreative formål og med fri adgang til stranden, hvilket vi har stor glæde af i dag - tak for det.

'Røde Gård' ligger stadig på Strandvejen 9, 'Hvide Gård', som tidligere lå på gartneriet, får adressen 'Anders Lassens Vej 11' og 'Badehotellet Solvang' bliver til 'Faxehus Efterskole'.

Men 'Grosserer G. Hansens Gartneri' er ikke mere.

EFTERSPIL OG TURISME

Området er en enestående historie: Gartneri, milliardær og verdensberømt landskabsarkitekt.

Området er en enestående natur og kun Faxe Ladeplads har denne historie og natur i én og samme - som et kinderæg.

En enestående historie og natur kalder på et enestående navn. 'Krusebæk' snor sig smukt igennem området.

Og selv om bækken i gamle skøder bliver kaldt for 'Kællingenden' så er 'Krusebæk' nok at foretrække.

'Krusebæk Skov', 'Krusebæk Mose', 'Ved Krusebæk', 'Krusebæk Strandpark' er fine forslag. Det vigtige ord er 'Krusebæk'.

En miniundersøgelse viser, at Københavnerne associerer 'Krusebæk' med Faxe Kommune.

Den 31. marts 2021, stillede jeg to spørgsmål til tilfældige mennesker - indtil 10 havde svaret.

De måtte ringe til en ven, bruge google eller spørge forbipasserende.

Her er svarene:

- 1) I hvilken kommune ligger 'Strandparken'? Holbæk 60%, Ishøj 30% og Århus 10%.
- 2) I hvilken kommune ligger 'Krusebæk Park'? Faxe 100%.

Historie er fremtid.

Af Michael Milo Jørgensen

Michael Milo er forfatter til denne historie. Foto: Torkild Svane Kraft

